

Usem učiteljem-organistom!**100 preludijev in mediger**

za spremljevanje cerkvenih pesmi
izdal v samozaložbi

Fr. Černín

šolski vodja in izprašani učitelj glasbe
v Pusti Polomi (Slesko).

Dobiva se v vseh knjigotržnicah ali pri založniku.

Pohvaljeno od najznatnejših mojstrov glasbene umetnosti.

Slog lahek.

Cena 3 K.

Češko.

Stroški šolstva.

Stroški šolstva v kraljevini Češki znašajo za 1903. l. 40.169.025 K, a v l. 1902. so znašali le 29.303.025 K. Da so ti stroški tako narasli, je vzrok regulacija učit. plač, ki se je izvršila l. 1903. Ta velikanski plus leži premnogim tako v želodcu, da povsod stresajo svojo jezo nad ubogim učiteljstvom. V mnogih krajih severne Češke so prišli celo tako daleč, da po gostilnicah ne zahtevajo nič več 2 l, 1 l ali $\frac{1}{2}$ l piva — zaradi povišanja plač se je namreč na pivo povišala naklada — temveč kratko le: einen Oberlehrer, einen Lehrer, einen Unterlehrer. (To so večinoma nemški kraji!) — Tudi deželnemu odboru češkemu leže učiteljske plače hudo v želodcu. Ko je dobil pred kratkim v roke poročilo, da je treba dati za nadomeščanje provizoričnih, oziroma definitivnih učiteljev na ljudskih in meščanskih šolah ravno 206.370 K, ga je obšla taka zona, da je poslal hudo papricirano ulogo dežel. šol. svetu, kjer zahteva, da se naj tu hrani, hrani in hrani.

Seveda, visoki c. kr. deželni šolski svet je v svoji gorečnosti izdal tudi takoj potrebno instrukcijo vsem c. kr. okraj. šol. svetom v tem smislu, kjer se zabičava: 1.) Nadomeščanje naj se izvršuje kolikor mogoče ceno; 2.) v dosego tega naj se uvede ali poldnevni pouk ali pa naj se združita dva razreda; 3.) kjer tega ni mogoče, naj prevzame po možnosti nadomeščanje kak učitelj sosedne šole; 4.) ekspoziture naj se epuste in združijo z glavno šolo; 5.) za pouk zmožne osebe (kakor pomožni učitelji, penzionisti itd.) naj se po možnosti uporabljajo.

Koliko bo pomagala ta odredba, pokaže prihodnost.

Da so n. pr. Kranjci vendar še na boljsem kakor so Čehi, ilustrira najbolj sledeči fakt: Na Češkem ni dobival stalni odbor za pripravo dežel. učiteljske konferencije nikakih dijet za svoje seje, ker ni bilo denarja. Tovariši v Nemškem Brodu so se pa vendar toliko ojunčili in so vposlali dežel. šolskemu svetu račun dnevnic v skupnem znesku 93 K 90 v,

ki ga je visokoisti tudi izplačal. — O, gre, gre, samo pri-
četi je treba!

Nemško deželno učiteljsko društvo.

To deželno društvo je zborovalo dne 14., 15. in 16. avgusta v Aschu. Sicer bi bilo jako poučno, ako bi se pečali nekoliko natančneje s tem društvom, ki šteje 82 okrajnih učiteljskih društev in z glavnim zborom, a navesti hočemo le glavne številke vsega delovanja, iz katerih je razvidno, kako delavni in krepki so naši tovariši v nemškem delu Češke.

Deželno društvo je prekoračilo 30. leto svojega obstanka. Njegovo glasilo „Die Freie Schulzeitung“ izhaja v 7400 izvodih. Dohodkov je bilo 112.737 K 41 h, stroškov 75.959 K 7 h. — Mladinski časopis „Österreichische deutsche Jugend“, 20. letnik se tiska v 16.000 izvodih; dohodki 70.371 K 92 h, stroški 58.371 K 92 h. — „Učiteljski koledar“, 20. letnik, je izšel v 6000 iztiskih. Čistega doneska je prinesel ta koledar v teku 20. let društvu ravno 54.146 K 69 h. — Društvo je dalje pričelo zalagati šolske tiskovine pod naslovom „Sieglis Drucksorten“, ki so prinesle v l. 1902. ravno 600 K čistega.

Deželna zveza vzdržuje dalje tudi takozvano „Hilfskasse“, ki obstoja tudi že 20 let. Čisto imetje te blagajnice znaša malenkost 183.587 K 86 h.

Društvo vzdržava dalje 16 „Studentenheimov“, katerih imetje znaša 2077 K 50 h. Imcje „Cesarja Franca Jožefa ustanove za vdove in sirote“ je pa tudi naraslo na 84.309 K 90 h.

„Hranilno in posojilno društvo“ šteje 546 članov, ki so vplačali deležev za 57.269 K; hranilne vloge štejejo 3543 K 56 h, predujmi pa 66.933 K; vplačani dolg znaša 54.126 K, neporavnani pa 91.674 K. Rezervnega fonda je 2025 K 53 h.

Društvo oskrbuje dalje tudi „Diesterwegovo ustanovo“, ki broji 8941 K 20 h imetja. Namen te ustanove je, razdeliti vsako leto 20 podpor onim učiteljem, ki se udeležujejo višješolskih kurzov za učitelje.

Imetje „Podpornega društva za obbolele učitelje in učiteljice“ znaša 11.337 K 45 h. — Skupnega imetja nemškega deželnega društva na Češkem je 329.302 K 36 h.

Na tem shodu je bilo tudi več jako temeljito sestavljenih referatov. Prvega je vsestransko utemeljil tovariš Seibt, in sicer pod naslovom: „Zur Hebung des heimischen Schulwesens“. Drugo predavanje „Neue Bahnen, neue Ziele“ je imel tov. Sacher, čigar izvajanja temelje na teh točkah: „Vor dem Gesetze sind alle Staatsbürger gleich.“ — „Die Wissenschaft und ihre Lehre ist frei.“ — „Die Schule muß unberührt von allen politischen Parteien bleiben.“ In zadnjo temo je obravnaval z znano temeljitostjo tov. Legler: „Zur Hebung der Lehrerbildung“.

Krepko napreduje avstrijsko učiteljstvo na vseh koncih in krajih. Kolika nepremagljiva armada bi bila to, ako bi se vse avstrijsko učiteljstvo strnilo v eno veliko četo! Narodnostno vprašanje bo treba pametno rešiti, in prihodnost Avstrije je v učiteljskih rokah!

„Učiteljski Tovarš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovoljivo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Idriji. Naročnino pa prejema gosp. Frančišek Črnago, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, $\frac{1}{4}$ strani 10 K, $\frac{1}{8}$ strani 8 K, $\frac{1}{16}$ strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.